

Radom, 19 maja 2021 r.

DR.5161.25.2021

DECYZJA 305/DR/21

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 3, art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 36 ust. 3 oraz art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zmian.) §18 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 r. poz. 81) oraz art. 104 i 108 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zmian.), po rozpatrzeniu wniosku Pana Jarosława Wąsowskiego działającego w imieniu Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie w sprawie udzielenia pozwolenia na prowadzenie archeologicznych rozpoznawczych badań powierzchniowych na trasie planowanej rozbudowy drogi krajowej nr 79 na odcinku Ciepiałów – Lipsko od km 121+450 do km 128+200

udzielam pozwolenia dla: Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa na przeprowadzenie archeologicznych badań powierzchniowych wyprzedzających rozbudowę drogi krajowej nr 79 na odcinku Ciepiałów – Lipsko od km 121+450 do km 128+200;

współrzędne geodezyjne:

Y-679892.14, x-378236.05

y-683691.17, x-372611.52

y-682743.43, x-374618.66

y-682841.33, x-374951.77

w granicach na załączniku graficznym 1 do niniejszej decyzji;

pod następującymi warunkami:

- 1) kierowania badaniami archeologicznymi albo samodzielnego wykonywania tych badań przez kierownika badań spełniającego wymagania, o których mowa w art. 37e ust.1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 2) zobowiązanie wnioskodawcy do przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków, w toku badań archeologicznych, na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby kierującej badaniami, o której mowa w pkt 6 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r.:
  - a) imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa w pkt 1,
  - b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37e ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
  - c) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 1, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania badaniami archeologicznymi albo samodzielnego wykonywania tych badań.
- 3) niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań archeologicznych;
- 4) prowadzenia dokumentacji przebiegu badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację

wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia tych badań;

5) prowadzenia doraźnej konserwacji pozyskanych zabytków i przekazania ich wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 lat od dnia zakończenia badań archeologicznych;

6) prowadzenia inwentaryzacji polowej pozyskanych zabytków i ich dokumentacji i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia badań archeologicznych;

7) sporządzenia sprawozdania z przeprowadzonych badań archeologicznych i przekazania tego sprawozdania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w terminie 3 tygodni od dnia ich zakończenia;

Sposób prowadzenia badań archeologicznych:

I. Kwerenda archiwalna zostanie wykonana przed przystąpieniem do badań terenowych i będzie uwzględniać pozyskanie maksymalnej ilości danych dotyczących w szczególności:

a) wcześniej prowadzonych badań archeologicznych, inwentaryzacyjnych, odkryć przypadkowych, wszelkich działań konserwatorskich i innych informacji będących w posiadaniu właściwych wojewódzkich urzędów ochrony zabytków,

b) dostępnych map historycznych i innych materiałów kartograficznych umożliwiających lokalizację m.in. kapliczek i krzyży, pól bitewnych oraz istniejących lub nieistniejących miejscowości i cmentarzy, a także karczm, młynów oraz wszelkich innych założeń o charakterze gospodarczo-przemysłowym,

c) występowania na terenie objętym badaniami zabytków wpisanych do rejestru zabytków, gminnej ewidencji zabytków oraz objętych ochroną na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

II. Analizy danych LiDAR i ogólnodostępnych obrazów satelitarnych:

A. Analiza danych LiDAR zostanie wykonana na podstawie chmury punktów lotniczego skanowania laserowego z zasobu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii o rozdzielczości co najmniej 4 punkty na m² i stworzonego na jej podstawie numerycznego modelu wysokościowego.

B. Zostaną przygotowane następujące modele pochodne:

a) 3 różne modele cieniowane (z jednego lub kilku kierunków — hillshade i multidirectional hillshade),

b) analiza głównych składowych PCA (Principal Relief Component Analysis),

c) mapa spadków (slope),

d) 2 modele różnicowe liczone na masce okrągłej o różnych promieniach (np. simple Local Relief Model),

e) model różnicowy liczony na masce o kształcie pierścienia (np. Topographic Position Index i Local Dominance),

f) indeks widoczności nieba (Sky-View Factor);

C. Ww. modele posłużą do utworzenia wizualizacji:

a) kompozycji modeli cieniowanych (RGB z trzech różnych kierunków lub z uwzględnieniem składowych głównych z różnych kierunków i wyboru trzech do utworzenia kompozycji),

b) superpozycji mapy spadków i modelu cieniowanego,

c) wizualizacji Sky-View Factor w odcieniach szarości,

d) wizualizacji modeli różnicowych w symetrycznych paletach barwnych;

D. Podczas analizy powyższych modeli będą brane pod uwagę w szczególności elementy topografii terenu, o potencjalnym antropogenicznym charakterze, z wyróżnieniem tych, które mogą być relikdami takich obiektów jak: układy pól, szlaków komunikacyjnych, wsi, osad, działalności gospodarczej i militarnej człowieka - w szczególności fortyfikacji polowych, a także na formy jednoznacznie wskazujące na zabytkowy charakter, tj.: wały, rowy, grodziska, kurhany, megality.

E. Następnie wyniki powyższych analiz zostaną zweryfikowane w terenie, która będzie polegać na oglądzie wytypowanych lokalizacji oraz wykonaniu pomiarów, opisów oraz fotografii będących elementami dokumentacji. Dla obiektów zweryfikowanych pozytywnie zostaną założone Karty Ewidencji Zabytku Archeologicznego Łądownego (dalej: KEZAL).

F. Opracowanie wyników analiz NMT będzie zawierać 3 komponenty:

- a) część opisową (opis zakresu i rodzaju wykonanych prac, metodykę prac, wnioski z analizy danych);
- b) wydruki map (format A3, skala 1:5000) ze zidentyfikowanymi obiektami poddany interpretacji;
- c) cyfrowa baza danych (na nośniku typu pendrive).

III. Prospekcja powierzchniowa terenu

- A. Prospekcja terenowa rozpocznie się po wykonaniu kwerendy archiwalnej i analiz.
- B. Prospekcja powierzchniowa zostanie wykonana w terenie zgodnie z wytycznymi Generalnego Konserwatora Zabytków stanowiącymi załącznik nr 1 (Zał. 1: Standardy prowadzenia badań archeologicznych Cz. 1 Badania nieinwazyjne, oprac. A. Oniszczyk, Z. Misiuk, A. Makowska, J. Wrzosek, M. Sekuła, Warszawa 2019; Kurier Konserwatorski nr 17 2020) do pisma nr DOZ-KiNK.070.14.2018.WJ z dnia 08. stycznia 2020 r.
- C. Prospekcją terenową zostanie objęty cały teren inwestycji z uwzględnieniem takich rejonów jak: sady, nieużytki, łąki oraz obszary leśne. Obszary niedostępne do badań o ile takie wystąpią zostaną odpowiednio i rzetelnie oznaczone na mapach, a związane z tym ograniczenie prospekcji uwzględnione w sprawozdaniu.
- D. Badania terenowe będą odbywały się w formie przejścia terenu w systemie tyraliery, z odstępami pomiędzy uczestnikami badań powierzchniowych nieprzekraczającymi kilku metrów. Trasa przejścia każdego z uczestników badań powinna być rejestrowana za pomocą odbiornika GPS bądź aplikacji na inne urządzenie mobilne (np. smartfon, tablet) w czasie rzeczywistym – w trybie śledzenia trasy
- E. Na obszarach wskazujących na możliwość występowania reliktyw dawnego osadnictwa, których obserwacja jest utrudniona (np. tereny częściowo zniwelowane poprzez leśną orkę, łąki itp.) zostaną użyte wykrywacze metali obsługiwane przez osoby posiadające doświadczenie w tego typu prospekcji.
- F. Ewidencja zabytków techniki, krzyży, kapliczek, pomników i miejsc pamięci narodowej w granicach obszaru badań i wykonanie ich kart ewidencyjnych
- G. wykonanie dokumentacji weryfikowanych i nowoodkrytych stanowisk archeologicznych na kartach KEZAL zgodnie z aktualnymi wytycznymi prowadzenia i dokumentacji badań archeologicznych opublikowanymi na stronie internetowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa

IV. Opracowanie wyników archeologicznych badań powierzchniowych będzie zawierać w szczególności:

- A. Opis historii, metodyki oraz przebiegu badań zilustrowany fotografiami z całego odcinka badań;
- B. Charakterystykę geograficzno-przyrodniczą obszaru badań;
- C. Charakterystykę historyczno-osadniczą obszaru badań wykonaną na bazie kwerendy (uwzględniając źródła archeologiczne, historyczne i kartograficzne), obejmującą dzieje od czasów prehistorycznych.
- D. Wykaz (w formie katalogu oraz zestawień tabelarycznych; katalog wraz ze zdjęciami stanowisk) wszystkich stanowisk archeologicznych (znanych i nowo odkrytych) wraz z zaznaczeniem ich na odpowiednich wycinkach map ortofotograficznych z przebiegiem inwestycji w skali 1: 3 000 lub dokładniejszej zawierający dane odnośnie:
  - a) nazwy miejscowości,
  - b) nazw gminy, powiatu i województwa,
  - c) nr obszaru i stanowiska wg klasyfikacji AZP,
  - d) położenia geograficznego,
  - e) numerów i obrębów działek geodezyjnych,
  - f) kilometrażu w pasie drogowym,
  - g) klasyfikacji kulturowo-chronologicznej,
  - h) pozyskanych lub zaobserwowanych zabytków ruchomych lub nieruchomych,
  - i) informacje odnośnie funkcji, datowania i przynależności kulturowej, rodzaju podłoża oraz stosownie do możliwości – charakteru, natężenia obiektów i nawarstwień kulturowych,
  - j) przybliżonego zasięgu stanowiska o powierzchni określonej w arach i zaznaczonego na mapie,
  - k) stopnia zagrożenia stanowiska planowaną budową,
  - l) powierzchni stanowiska znajdującej się w kolizji z inwestycją określoną w arach i zaznaczonej na mapie,

m) wskazań konserwatorskich w tym: uzasadniona propozycja powierzchni badawczej stanowiska wytypowanego do badań wykopaliskowych (zlokalizowanej wyłącznie w liniach rozgraniczenia inwestycji) lub uzasadniona propozycja wykonania dodatkowego rozpoznania zasięgu stanowiska innymi metodami w tym metodą sondażową (w przypadku wskazań konieczności przeprowadzenia badań sondażowych wymagane graficzne przedstawienie propozycji lokalizacji i powierzchni wykopów sondażowych),

n) wskazań konserwatorskich odnośnie dalszego rozpoznania obszarów o szczególnym potencjale archeologicznym (np. uzasadnione wskazania do wykonania badań sondażowych na obszarach o uwarunkowaniach geograficznohydrologicznych sprzyjających osadnictwu w pradziejach), na których nie napotkano śladów dawnego osadnictwa w trakcie prospekcji powierzchniowej ze względu na brak dostępu do terenu bądź brak możliwości obserwacji (np. sady, nieużytki);

E. Analizę pozyskanych materiałów ruchomych z podziałem na fazy;

F. Inwentarz materiałów zabytkowych pozyskanych podczas badań w postaci tabelarycznej zawierający co najmniej następujące informacje w poszczególnych rubrykach: indywidualny numer/kod porządkowy dla każdej pozycji inwentarzowej, dane lokalizacyjne (stanowisko archeologiczne, nr stanowiska w miejscowości, nr stanowiska na obszarze AZP, nr obszaru AZP), data pozyskania, precyzyjny opis zabytków objętych wpisem;

G. Zdjęcia oraz rysunki reprezentatywnych zabytków.

H. Karty Ewidencji Zabytków (stanowisk) Archeologicznych Lądowych (KEZAL) zgodnie z obowiązującą instrukcją NID oraz kart ewidencyjnych rozpoznanych w granicach inwestycji krzyży, kapliczek, pomników i miejsc pamięci narodowej;

I. Wnioski konserwatorskie;

J. Mapę w skali 1:5 000 lub dokładniejszą (sporządzoną na podkładzie topograficznym i ortofotograficznym) z zaznaczonym przebiegiem inwestycji (linie rozgraniczenia, oś, kilometrą, podstawowe dane topograficzne) oraz lokalizacją wszystkich stanowisk z czytelnym wyróżnieniem graficznym charakteru stanowisk oraz wskazań konserwatorskich (kolizja/brak kolizji; badania wykopaliskowe/dalsze rozpoznanie; zaznaczenie obszarów kolizyjnych). Dla całego obszaru badań zostanie sporządzona również baza danych oraz mapa w systemie informacji przestrzennej GIS zawierająca całość wyników badań - pliki w formacie GIS (.shp) wykonane w aktualnie obowiązującym układzie współrzędnych geodezyjnych.

K. Mapę w skali 1:5 000 lub dokładniejszą z zaznaczonym przebiegiem inwestycji (linie rozgraniczenia, oś, kilometrą, podstawowe dane topograficzne) oraz lokalizacją wszystkich stanowisk na tle danych z ewidencji gruntów (granice i numery działek geodezyjnych) (wersja papierowa i elektroniczna).

L. Mapę orientacyjną w skali 1:25 000 (lub podobną) z zaznaczonym przebiegiem inwestycji oraz punktowym zaznaczeniem wszystkich stanowisk z czytelnym wyróżnieniem graficznym stanowisk wraz z ich rozróżnieniem.

M. Zabytki ruchome pozyskane podczas badań zostaną odpowiednio oczyszczone, zakonserwowane, opisane oraz zapakowane, a następnie przekazane do muzeum, które udzieliło zgody na przyjęcie zabytków.

Termin ważności pozwolenia upływa z dniem 31.12.2022 r.

Na podstawie art. 108 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zmian.) decyzji niniejszej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na ważny interes społeczny – terminowa realizacja inwestycji o znaczeniu krajowym i finansowanej ze środków publicznych.

Uzasadnienie

Zgodnie z dyspozycją art. 36 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzenie badań archeologicznych wymaga pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Przedłożony wniosek spełnia kryteria określone w § 9 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich

i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. 2018, poz. 1609).

Zgodnie z zasadą czynnego udziału strony w postępowaniu wyrażoną w art. 10 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zmian.) organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. W związku z powyższym strony postępowania w trybie art. 94 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zostały zawiadomione o wszczęciu postępowania w drodze ogłoszenia publicznego. Treść ogłoszenia została zamieszczona na stronach BIP Urzędu Gminy w Ciepielowie w dniu 30.04.2021 r., na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Lipsko w dniu 30.04.2021 oraz Wojewódzkie Urzędu Ochrony Zabytków w Warszawie w dniu 15.04.2021 r. W terminie 14 dni od momentu publikacji do WUOZ nie wpłynęły żadne wnioski ani zapytania stron. Planowana inwestycja w postaci rozbudowy drogi nr 79 na odcinku od Ciepielowa do Lipska obejmować będzie roboty ziemne na znacznym odcinku który nie posiada aktualnego rozpoznania archeologicznego, w związku z czym konieczne jest wykonanie rozpoznania powierzchniowego, celem zadokumentowania i uaktualnienia zasięgów stanowisk archeologicznych jakie mogą znaleźć się w kolizji z planowanym przebiegiem drogi. Przeprowadzenie badań powierzchniowych pomoże wytypować obszary do przeprowadzenia badań archeologicznych w miejscu kolizji z planowanymi pracami ziemnymi w związku z rozbudową drogi.

Działając na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 5, art. 36 ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i § 18 ust. 1, 3 pkt. 3,6,7,8,9,11 cytowanego rozporządzenia oraz art. 104 Kpa, należało orzec jak w sentencji.

Pouczenie

1. Od decyzji niniejszej służy stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za moim pośrednictwem (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Radomiu, 26-600 Radom, ul. Żeromskiego 53, p. 345, tel./fax 48/363-85-14; 48/363-92-14, www.mwzk.pl; mail: radom@mwzk.pl), w terminie 14 dni od jego doręczenia.
2. W terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Oświadczenie należy złożyć do WUOZ w Warszawie Delegatura w Radomiu zgodnie z art. 127a Kpa.
3. Niniejsze pozwolenie nie zwalnia z obowiązku uzyskania innych pozwoleń i zgłoszeń wymaganych przepisami prawa.
4. Postępowanie w sprawie wydania pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

z up. Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Marzena Podkowa

Zastępca Kierownika Delegatury w Radomiu

/dokument opatrzone podpisem elektronicznym/

Otrzymują:

1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie + zał. 1
2. strony postępowania w drodze ogłoszenia publicznego (e-puap) +zał. 1
3. 2xa/a

Do wiadomości:

1. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie (epuap) + zał. 1

Zwolniono z opłaty skarbowej na podstawie załącznika do opłaty skarbowej ustawy z dnia 16.11.2006r o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1000 z późn. zm.)